

Notat til kommunestyrets arbeidsmøte 17.06.2021

Bakgrunn

Landbrukskontoret er utfordret på å synliggjøre muligheter for delegering til administrasjonen innenfor følgende felt:

- Motorferdsel i utmark
- Jordlov, konsesjonslov og odelslov

Motorferdsel i utmark

Landbrukskontoret fikk ved oppstarten i 2004 ansvaret for motorferdselregelverket i Gausdal kommune. I 2015 ble dette ansvaret overført til landbrukskontoret fra Øyer kommune. Lillehammer kommune administrerer denne oppgaven selv.

Dagens praksis i Øyer:

Vedtaksmyndighet er lagt til Plan- og miljøutvalget. Landbrukskontoret får inn søknader fra publikum som utredes og det gis innstilling til politisk behandling. For saker i Øyer Statsallmenning er det innarbeidet en rutine der Øyer fjellstyre, som etter fjellova har myndighet til å utøve grunneirollen i saker om motorferdsel, har uttalerett til sakene før politisk behandling.

Kommentar:

Regelverket knyttet til motorferdsel i utmark er detaljert og har sterke føringer med bl.a. vurderinger tilknyttet andre lovverk, f.eks. Naturmangfoldloven. Dette har medført at tillatelser gis på gitte vilkår og det er i liten grad politiske avveininger i sakene. Ofte kommer søknader inn årlig, f.eks. kjøring inn til hytter eller transport av ulike slag. Slike saker er ofte uproblematisk i henhold til regelverket og det gis sjelden avslag. I tilfeller der søknader er mangelfulle, eller ikke er i tråd med regelverket, har landbrukskontoret tatt opp dialog med søker for å veilede og finne muligheter som ikke bryter med lov eller forskrift. Dette for å ha en god service for publikum og vise forståelse for at det ikke alltid er lett å manøvrere i reglene. Et alternativ ville vært å skrive avslag for politisk behandling, men dette har landbrukskontoret vurdert til å være en dårlig løsning for et tjenestetilbud.

For de som skal søke om motorferdsel i utmark er prosessen tidkrevende og det er utfordringer med at søknader kommer inn sent i forhold til ledd og tidsfrister i saksbehandling. F.eks. skal Øyer fjellstyre ha oversendt søknader gjeldende sine arealer i forkant av behandling i Plan- og miljøutvalget, og så komme med uttale som fortrinnsvis skal inn i kommunens saksutredning. Daglig leder for fjellstyret har delegert myndighet til å gi uttale for mange saker, men enkelte saker er ønskelige som sak for fjellstyret. Det er da utfordrende å få søknader oversendt i god nok tid til å rekke både oppsatte møter i fjellstyret og skrivefrist for utsending til Plan- og miljøutvalget. Videre har det ofte kommet søknader inn i ferietiden, grunnet ulike tiltak og da blir sakene stående i bero grunnet fravær av politiske møter.

Praksis i Gausdal: Per i dag er det politisk behandling av motorferdselsaker tilsvarende som i Øyer; der landbrukskontoret forbereder saker for Planutvalget. Gausdal fjellstyre uttaler seg ikke i forkant av politisk behandling, men søker gis som vilkår å innhente grunneiers tillatelse.

Mulighet:

Etter lovverket kan saksbehandling etter paragraf § 6 i Lov om motorferdsel ikke delegeres:

- § 6 «Tillatelser etter søknad når særlige grunner foreligger»:

*Kommunestyret kan etter bestemmelsen delegere sin myndighet til et annet folkevalgt organ, f.eks. til formannskapet, hovedutvalg for miljøvern eller et særskilt utvalg oppnevnt etter kommunelovens §10. **Myndigheten kan ikke delegeres til kommunal tjenestemann.***

All øvrig saksbehandling kan delegeres til kommunedirektøren. Dette vil gi en effektivisering av saksbehandling og raskere prosess for søker. Spesielt sommerstid vil saker kunne håndteres mer rasjonelt. Det vil gi færre saker til politisk behandling, noe som gir mer tid i politiske møter til andre saker eller kortere møter.

For Øyer kommune er det en egen forskrift for sårbare områder, fastsatt i 1991. Denne forskriften er hjemlet i motorferdselloven §4, og blir slik delegert videre dersom loven (unntatt §6) delegeres.

Alternativ delegering:

Myndighet etter lov om motorferdsel i utmark og vassdrag er delegert av Kommunestyret til Plan- og miljøutvalget. Plan- og miljøutvalget kan delegere sin avgjørelsesmyndighet etter motorferdselloven til kommunedirektøren, med unntak av § 6 i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag som ikke kan delegeres kommunal tjenestemann.

Saker som krever politisk behandling blir forberedt av landbrukskontoret som legger saken frem for Plan- og miljøutvalget. Vedtak kan påklages og skal behandles etter reglene i forvaltningsloven. Klagesaker sendes til landbrukskontoret som underinstans og behandles i Plan- og miljøutvalget. Dersom Plan- og miljøutvalget opprettholder vedtaket oversendes saken til Statsforvalteren for endelig avgjørelse.

Vedtak i saker som kan delegeres til kommunedirektøren sendes politisk utvalg som referatsaker. Saker som vurderes å ha prinsipiell betydning, eller f.eks. påvirkning på planverk eller annet regelverk, tas til politisk behandling etter dialog med kommuneledelsen. Ved klage på delegerte vedtak blir behandlingsprosedyren av disse lik saker med politisk førstegangsbehandling; behandles i Plan- og miljøutvalget før ev. oversendelse til Statsforvalteren.

Det kan utarbeides kommunal retningslinje for behandling av motorferdselsaker dersom politisk ønske om det.

Landbrukskontoret vil gi samme vurdering angående delegering innenfor motorferdsel-regelverket til Gausdal kommunestyre også, for slik å kunne ha mulighet for lik praksis.

Jordlov, konsesjonslov og odelslov (§§ 30, 32)

Landbrukskontoret fikk i 2004 ansvar for jordlov, konsesjonslov og odelslov (§§30, 32) i alle tre kommuner. For Gausdal og Lillehammer kommuner ble disse lovene fullt ut delegert til kommunedirektøren. Praxis i disse to kommunene er at landbrukskontoret utreder og har vedtaksmyndighet i alle saker. Delegerte vedtak sendes politisk utvalg som referatsaker. Saker som vurderes å ha prinsipiell betydning, eller f.eks. påvirkning på planverk eller annet regelverk, tas til politisk behandling etter dialog med den enkelte kommuneledelse.

Dagens praksis i Øyer

Vedtaksmyndighet i jord- og konsesjonslovsaker og odelslovsaker §30,32 er gitt til kommunen ved kommunestyret. Kommunestyret har gitt myndighet til Plan- og miljøutvalget i saker etter jordloven. Landbrukskontoret utreder sakene og avgir innstilling til Plan- og miljøutvalget, som for konsesjonsaker og odelslovsaker igjen gir sin innstilling til kommunestyrebehandlingen. Jordlovsaker avgjøres av Plan- og miljøutvalget.

Kommentar:

Landbruks- og matdepartementet har utarbeidet ulike rundskriv og veiledere for behandling etter jord- og konsesjonslov. Disse har strenge føringer for blant annet jordvern. Kommunene har likevel et lokalt handlingsrom for skjønnsutøvelse og innenfor disse områdene er sjelden saker like.

For landbrukskontoret som enhet vil det være en effektivisering av oppgaver å ha lik myndighet i alle tre kommuner. Praksisen med delegert myndighet i Gausdal og Lillehammer fungerer godt. For søkere er kortest mulig saksbehandlingstid av stor betydning, særlig i saker med kjøp og salg av eiendom, og en delegert vedtaksmyndighet gir kortere prosesser.

Mulighet:

Etter lovverket kan kommunestyret delegere disse lovene til kommunedirektøren, tilsvarende som i Gausdal og Lillehammer.

Alternativ delegering:

Kommunestyret delegerer sin myndighet i jordlov, konsesjonslov og odelslov til kommunedirektøren. Landbrukskontoret utreder og utøver vedtaksmyndighet i sakene, og delegerte vedtak oversendes Plan- og miljøutvalget som referatsak. Klage på vedtak oversendes landbrukskontoret som underinstans og behandles politisk i Plan- og miljøutvalget – dette kan også tas til kommunestyret i neste ledd. Dersom klagen avslås oversendes den til Statsforvalteren for endelig avgjørelse.

Saker av prinsipiell betydning tas til politisk behandling etter dialog med kommuneledelsen i Øyer.

Kommunal retningslinje for saker etter jordlov, konsesjonslov og odelslov §§ 30, 32 kan utarbeides, noe som også foreslås som tiltak i Landbruksplan for Lillehammer-regionen som skal vedtas i august. En hovedbegrunnelse for å ha egne vedtatte kommunale retningslinjer er å få en prinsipiell politisk drøfting av den lokale tilpasningen til lovverket, samt få til en mest mulig lik og forutsigbar behandling av sammenlignbare saker. Dette vil kunne gi

kontinuitet og rettssikkerhet. Hver enkelt søknad skal gis en konkret og individuell behandling innenfor det nasjonale regelverket. De kommunale retningslinjene gir føringer for den lokale skjønnsutøvelsen og vil være en nyttig beslutningsstøtte for administrasjonen.

Sluttkommentar gjeldende alle omtalte regelverk:

Landbruksforvaltningen i Øyer, Gausdal og Lillehammer ble slått sammen i en interkommunal enhet i 2004 med bl.a. mål om effektivisering og mer lik regelverkspraksis. Dette har vært utfordrende mål å nå innen disse fagområdene, ettersom delegeringen ikke er lik i alle kommunene. Dette gjør at saksbehandlere må forholde seg til ulike rutiner, det blir flere ledd i prosessene og en større tidsbruk i sakene. Resultatet kan føre til at tjenestetilbudet blir lidende, gjennom at søknader og uttalelser ikke kan behandles så raskt og rasjonelt som det kunne vært mulighet for.

Konklusjon:

Landbrukskontoret vurderer at det vil være til fordel med lik delegeringspraksis i kommunene gjeldende regelverket etter motorferdsellov og forskrift, jordlov, konsesjonslov og odelslov § 30, 32.

Med vennlig hilsen

Marie Skavnes
Landbrukskontoret i Lillehammer-regionen
11.06.2021